

Tabel nota van antwoord zienswijzen Natura 2000 beheerplan Kop van Schouwen, bij:

Beheerplan Natura 2000-gebied

Kop van Schouwen (2023 – 2028), 12 november 2023

Inhoudsopgave

Zienswijze 1 (informeel) door HISWA-Recron en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme	3
Zienswijze 2 door Vereniging van strandpaviljoeneigenaren Schouwen-Duiveland	9
Zienswijze 3 door Groene Strand	12
Zienswijze 4 door bewoner	12
Zienswijze 5 door de Natuur en Vogelwacht	14
Zienswijze 6 door VVE de Duinpolder	22
Zienswijze 7 door Natuurmonumenten	24
Zienswijze 8 door Stichting Ruiters-Men Vereniging	25
Zienswijze 9 door Stichting Duinbehoud	27
Zienswijze 10 door Vliegclub Haamstede	27
Zienswijze 11 door Vogelbescherming	32
Zienswijze 12 door ZLTO Agrarisch Schouwen-Duiveland	34
Zienswijze 13 door ZMF	38
Zienswijze 14 door Stichting Natuurbescherming Kop van Schouwen en Zeeperand	39
Zienswijze 15 door burger	43
Zienswijze 16 door particuliere eigenaar	44

Zienswijze 1 (informeel) door HISWA-Recron en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Zienswijze (informeel) ingediend door HISWA-Recron en HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

1. Paragraaf			
Algemeen	Gebruik van recreatie als containerbegrip maakt onvoldoende onderscheid tussen bezoekers, bewoners die van het gebied genieten en recreatieondernemers.	Het aangedragen alternatief voor de lokale recreatie ' <i>menselijke activiteiten</i> ', passen we toe om verwarring te voorkomen. Op basis van deze suggestie zijn er nu enkele varianten opgenomen. Soms is het begrip te breed dan nemen we het niet over.	Daar waar onvoldoende onderscheid is tussen de verschillende groepen, is de tekst aangepast.
Samenvatting pag 10 en bij H9	Tekst over recreatieve ontwikkelingen en kleinschalige recreatie bij samenvatting gaat om menselijk gebruik en hoofdstuk 9	Nieuwe tekst toegevoegd.	Tekst is een verbetering
4.2.2 Embryonale duinen	Onderbouwing uitspraak strandtenten	Woordje 'incidenteel' is toegevoegd, 'door strandtenten' is verwijderd.	Strandtenten: liggen grotendeels in de Voordelta
Pagina 130	Gebruik recreatiedruk	Nieuwe tekst: intensief gebruik van het gebied	Term is vervangen ter verduidelijking
5.2.1	Referentiedatum en klimaat.	Dit is niet aangepast, dit is een vastgestelde datum	Aanwijzingsbesluit is formele afspraak tussen NL en EC Brussel. NL kan aanwijzingsbesluit alleen aanpassen als wetenschappelijk is aangetoond

1. Paragraaf			
			dat aanpassing noodzakelijk is. Dan wel alleen als NL wetenschappelijk kan aantonen dat het halen van de doelen, ondanks stevige inzet, niet mogelijk is. Provincie is niet bevoegd om aanwijzingsbesluiten aan te passen en kan daardoor niet eigenstandig van afwijken. Suggestie derhalve niet overgenomen.
5.3	Inschatting Huidig gebruik is verouderd.	Aanvullende tekst: Op deze wijze is een best mogelijke inschatting van het huidige gebruik verkregen. Ten aanzien van een aantal aspecten, waaronder het recreatief gebruik, wordt in het hoofdstuk monitoring extra onderzoek aanbevolen.	Uitleg: Een passende beoordeling is een wetenschappelijke beschrijving die als bijlage bij een vergunningaanvraag wordt bijgevoegd en die aangeeft waarom de aanvrager van oordeel is dat zijn of haar aanvraag vergunbaar is (maw dus passend is beoordeeld).
5.3.1	Onderzoeksgegevens zijn verouderd	Tekst toegevoegd: Schouwen-Duiveland telt in 2021 24.900 accommodatie-eenheden met circa 105.640 slaappleatsen. Hiervan bevinden zich 6.268 eenheden	De actuele tekst geeft een beter beeld

1. Paragraaf			
		in Burgh-Haamstede en 6.840 in Renesse/Noordwelle (circa 53% van het totaal).	
5.3.1 Recreatie en toerisme	Vakantieverblijven worden gekoppeld aan activiteiten, dat is niet logisch.	Niet veranderd.	We kunnen de opmerking niet terugvinden in de de bestaande tekst
5.3.1	Figuur 5.1 is niet volledig, weglaten Waarom kaart met fietsknooppunten?	De fig 5.1. komt uit de omgevingsverordening en staat erin want is van toepassing bij de tekst in die paragraaf.	Fig 5.1 geeft het gebied weer uit de huidige omgevingsverordening van vakantieverblijven en recreatie. Dit geeft met de kaarten van routes, fig 5.2 en 5.3 een relevant beeld van recreatie in en om het gebied.
5.3.1	Vakantieverblijven (kopje) vervangen door Toeristische verblijfsaccommodaties	Is verwerkt	
5.3.1	Op dit moment zijn er vakantieverblijven sinds de aanwijzing van de Kop van Schouwen als beschermd natuurmonument in 1978/1979 (Kenniscentrum Kusttoerisme, 2022). Kenniscentrum is hier niet de bron.	Bron verwijderd.	
5.3.1	Overzicht verblijfsaanbod kan weg, er is nieuwe tekst hierboven aangegeven,	De tekst is verwijderd,	Omdat het huidig aantal verblijven nog niet achterhaald is.
5.3.1	Uitspraak over ontwateren en recreatieparken is mogelijk onjuist.	Uitspraak genuanceerd	Ontwatering is aandachtspunt in brede zin.
5.3.1	Bewegen en sport, er is geen indicatie van het gebruik.	Tekst is gehandhaafd.	Gehandhaafd, omdat dit relevante informatie is en gebaseerd is op actuele informatie.

1. Paragraaf			
5.3.1	De ruitpaden zijn tevens onverhard en bevinden zich voor een groot deel in het Natura 2000- gebied Kop van Schouwen (niet toegankelijk in het voorjaar, 15 mei tot en met 15 juli, in verband met het broedseizoen). Dit is niet juist, de meeste ruitpaden zijn in het broedseizoen niet afgesloten.	Tekst deels aangepast.	En voor interessante kennisgeving aangenomen
5.3.1	Op een beperkt aantal duinovergangen is minimale oriëntatieverlichting aanwezig tijdens de openingstijden van de betreffende strandpaviljoens	Is overgenomen in de tekst.	Goede aanvulling op de tekst.
5.3.1 kaart	Locaties strandpaviljoens niet actueel vermelden strandhuisjes klopt niet	Niet aangepast	Deze kaart is de meest recente (en komt uit de Zeeuwse kustvisie). Het is goed om in de komende beheerplanperiode samen een actuelere kaart te maken. De legenda bevat de term Slaapstrandhuisjes maar omdat ze er niet zijn, zijn ze niet ingetekend op de kaart.
5.3.1	Soaren en handhaving: suggestie: Betreden van duinen is niet toegestaan (als startplek voor soaren): gebrek aan handhaving		Het beheerplan omvat een maatregel om hier nog een en ander over na te gaan om duidelijkheid te kunnen geven
5.3.2 bebouwing	Geen vermelding landbouw	In gebied geen sprake meer van landbouw. Tekst aangepast	Tot voor kort lag er nog een landbouw perceel (Moolenburgh) binnen de

1. Paragraaf			
	Afwatering op eigen grond		begrenzing. Maar dit is recent omgezet naar natuur. Landbouw ligt buiten begrenzing N2000 Afwatering op eigen terrein is niet is mogelijk. Onderbemalingen zijn geplaatst om wateroverlast voor bebouwing te voorkomen.
Blz 151	Risico natuurbrand		Hierbij verwijzen we naar 9.2.7.
5.4.4	Vakantieverblijven anders noemen Tabel uitbreiden met specifieke categorie particulier eigendom	Aangepaste tekst.	Toeristische verblijfsaccommodaties en waar het gaat om particuliere eenheden is dat apart vermeld. toegevoegd
6.3.5	Aanpassing titel ipv recreatie	Aangepaste term op basis van de suggestie	Vervangen door de term recreatief gebruik.
6.3.5	Wat wordt bedoeld met aantrekkelijk maken van de randen? Komt dit ook elders terug	Waar het onduidelijk is hebben we uitleg toegevoegd.	Verkenning en invulling hiervan gaat vanuit het Zeeuwse gebiedsprogramma.
	Belang goed onderzoek recreatie	Eens met belang van onderzoek.	Een maatregel is het doen van onderzoek naar recreatief gebruik.
5.3.1	De tekst over Duinpolder is niet helemaal duidelijk	Tekst iets aangepast	
Pag 178-191	Diverse tekstsuggesties als verbeteren omschrijving	De tekst is aangevuld	Verwerkt
Pag 194	Voorstel om - impact hebben op ondernemers- vervangen door: gevolgen voor ondernemers	Tekst gewijzigd naar -van invloed op -	Naar de strekking van het voorstel veranderd

1. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
Pag 195-203	Diverse suggesties : bij recreatieve gebruikers ook inwoners noemen, bij voorlichting ook dorpsraden toevoegen	aangepast	Verwerkt
Pag 203	Corona passage verwijderen		Is verwijderd, niet relevant
Pag 210 - 215	Twee tekstsuggesties VSSK is toegevoegd, effect stikstof gaat niet alleen om recreatie.	Verwerkt. Stikstof komt op meer plekken terug	Suggesties zijn overgenomen
Pag 219	Kleinschalig evenement	Niet veranderd	Tekst klopt het is kleinschalig is en er wordt geen effect verwacht
Pag 225	Ontwatering op eigen grond, genoemd bij recreatieverblijven	Niet veranderd	Ook ontwatering vlakbij bij het gebied leidt tot effecten binnen het Natura2000 gebied. Dus de tekst blijft overeind.
Pag 235 - 237	Diverse suggesties	Tekst verduidelijkt	Nadere uitleg bij zonering gegeven

Zienswijze 2 door Vereniging van strandpaviljoeneigenaren Schouwen-Duiveland

Zienswijze is ingediend door de Vereniging van strandpaviljoeneigenaren Schouwen-Duiveland (VSSK)

2. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Reactie
Ten algemene 1 Betrokkenheid	VSSK is overvallen door de conclusies en het signaal dat de natuurkwaliteit achteruit gaat. Had graag eerder geïnformeerd en betrokken geweest. Stelt vraagtekens bij enkele conclusies over toename druk vanuit de recreatie. De druk is namelijk al 25 jaar hoger dan gemiddeld in NL. Mist het Groene Strand waarin recreatieondernemers en natuurorganisaties samenwerken. Ook diverse strandacties niet genoemd zoals inzet Beach cleaner en manifest van strandpaviljoenhouders om binnen 10 jaar het meest duurzame strand te zijn.	In o.a. 5.3.8 is Groene strand beschreven. In 5.3.10 uitleg over strand acties om het strand schoon te houden.	Strand is grotendeels N2000-Gebied Voordelta. We zien in de reacties wel dat een aantal zaken op het strand samenkomen. We hebben dat zorgvuldig trachten te verwoorden in de tekst. Samenwerking is een groot goed bij het beheer en de ontwikkeling van natuurgebieden, dus steun voor alle goede initiatieven en SSK is daar ook in de komende beheerplanperiode een belangrijke stakeholder.
Ten algemene 2 Invloeden van buitenaf	VSSK geeft aan dat vooral verzuring (stikstof) en klimaatverandering van invloed zijn op de natuurkwaliteit in de Kop van Schouwen.	Tekst verandert niet, Belang van onderzoek is in de tekst al opgenomen.	Deze invloeden van buitenaf bepalen mede de kwaliteit van het gebied, maar ontslaat de beheerders en bevoegde gezagen er niet van om ook binnen de gebieden alles op alles te zetten om de natuurdoelen te halen. Daar zijn wij wettelijk toe verplicht. Via andere sporen (o.a. Klimaat Adaptatie Strategie Zeeland en het Zeeuws Gebiedsprogramma) wordt gewerkt aan de externe invloeden.

2. Paragraaf			
Ten algemene 3 Ambitie en doelen	Te breed en uitgebreid beschreven Maak het helder en compact.	Tekst wijzigt niet.	Het Natura2000-Beheerplan moet volgens een bepaalde systematiek worden opgesteld. Compacter is de publieksversie, zie: Natura2000-Beheerplan Kop van Schouwen Provincie Zeeland
6.2 visie	Mag meer toekomstgericht	Tekst wijzigt niet.	Is gebaseerd op beheerperiode van 6 jaar.
Pag 174	Opsomming is niet volledig, Hier staat over slimmer omgaan met zand, maar niet wat kun je hier voor de sector en de toerist doen.	Tekst opsomming is niet gewijzigd, Werkwoordsvorm m is in verleden tijd gezet. We hebben hier samengewerkt	Deze opsomming geldt een samenwerking tussen diverse overheden voor grootschalige duindynamiek om natuur robuuster te maken. Natuurlijker systeem is ook voor de sector en de toerist zichtbaar.
Pag 176	Slechts klein deel bezoekers houdt zich niet aan de regels, beloon hen die het wel goed doen.	Niet in de tekst aangepast, maar kan meegenomen in bespreken plan voor handhaving.	Mooie invalshoek, via handhaving wordt gewerkt aan voorlichting over de regels en sporen we de overtreders op, maar een compliment uitdelen is een goed idee. Goed om te bespreken met beheerders.
Tabel 6.2 en 6.3	Maatregel tabel moeilijk te overzien. Vraag over inzet Beach cleaner	Tekst over beach cleaner is aangepast.	Samenwerking duurzaam strand is er. Hier zijn overlegmogelijkheden voor overleg VVSK met bijvoorbeeld gemeente SD e/o terreinbeheerders.

2. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Reactie
Hoofdstuk 8	Hoe vormgeven aan doelen? Graag tekst informatie recreanten aanpassen. Het woord naleefketen is nieuw. Figuur 8.1 niet leesbaar	Tekst is aangepast. Fig 8.1 bleek te gedetailleerd en overbodig en is verwijderd.	Komt in uitvoeringsplannen beheerders en provincie na vaststelling Beheerplan. Tekst informatie is aangepast. Woord naleefketen wordt niet langer gebruikt in tekst.
Hoofdstuk 9	Algemene opmerkingen en verzoek om uitzondering voor bestaande bedrijven op vereisten nieuwe bebouwing (par. 9.2.5)	Tekst is niet veranderd.	Met belangstelling kennisgenomen van opmerkingen en analyses. Nieuwe bebouwing of aanpassingen aan bestaande bebouwing valt onder vergunningplicht in het kader van de wet Natuurbescherming.
Hoofdstuk 10	Suggestie koppeling overheidsinzet bij kustverdediging en de te nemen maatregelen	Tekst is niet veranderd.	Voor kennisgeving aangenomen, is zeker inzet om waar mogelijk zaken te proberen met elkaar te verbinden
Hoofdstuk 11	Te betrekken partijen worden niet genoemd Vervolggesprekken	Tekst is niet veranderd	Stakeholders zijn benaderd bij beheerplanproces en bij de ter inzage legging en indien relevant voor maatregelen of proces in vervolgfase. U kunt altijd concreet verzoek doen voor een gesprek en/of toelichting
Hoofdstuk 11	Onbekendheid met embryonale duinen vraagt uitleg	In tekst en maatregelen aandacht voor herkenning embryonale duinen.	Voorlichting kan helpen bij het beschermen.
Tot slot	Wens voor samenwerking tbv duurzame toekomst		Inzet is samenwerking

Zienswijze 3 door Groene Strand

Zienswijze is ingediend door Groene strand

3. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
5.3.7.	Maatregelen op het groene strand.	Maatregelen overgenomen. In huidig gebruik en beheer gaat het met name om fysieke maatregelen.	Op basis van de zienswijze is de locatie van de maatregel niet duidelijk. Dit ligt ten delen in Natura 2000-Gebied de Voordelta en vraagt afstemming tussen RWS en Provincie omdat Voordelta en Kop van Schouwen aan elkaar grenzen.

Zienswijze 4 door bewoner

Zienswijze door een bewoner rand N2000-Gebied

4. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
H10, Tabel 1	De indiener stelt dat het onduidelijk is wat er bedoeld wordt met recreatie aan de randen van het gebied. Ook de locatie van de randen is niet duidelijk aangegeven.	Tekst is aangepast om onduidelijkheid te voorkomen.	Er is aangegeven worden of er buiten of binnen het gebied bedoeld wordt. We voegen aan de tekst toe dat de komende beheerplanperiode bedoeld is om vanuit het Zeeuwse

4. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
			Gebiedsprogramma wordt bekeken wat mogelijk is aan recreatie (beweeg- en vertoefmogelijkheden) buiten het gebied alsmede wat hiervoor geschikte locaties zijn.
	De indiener is van mening dat Natura 2000 een kwetsbaar gebied is en dat recreatie natuurwaarden onder druk kan zetten en wenst dat als de recreatie verbreed, verplaatst of meer gefaciliteerd moet worden dit plaats vindt naar gebieden buiten de grenzen van het Natura 2000 gebied.	Tekst is niet veranderd	Zoals beschreven zoeken we naar mogelijkheden om de kwetsbare natuur te ontzien vanuit de opzet om recreatief gebruik te verleiden door vormen van recreatie mogelijk te maken buiten de randen van het gebied.
	De indiener vraagt om inzicht in de plannen voor recreatie aan de randen en wil goed geïnformeerd zijn over waar recreatie kan komen, om te weten wat de consequenties zijn voor het woongenot en vraagt impliciet ervoor te waken dat aan alle kanten van de woning extra wandelpaden worden aangelegd.	Tekst is niet veranderd	In het beheerplan nemen we duidelijk op dat het gaat om een voornemen, om recreatief gebruik te verleiden richting buiten de randen van Natura 2000. Dit is nog niet uitgewerkt tot een plan. Dit is tevens onderdeel van het Zeeuwse Gebiedsprogramma waarin stakeholders worden betrokken en participatie met bewoners bij voorstellen of veranderingen een belangrijk onderdeel is.
	De indiener doet een suggestie voor het verminderen van recreatiedruk in het gebied door bijvoorbeeld de aanleg	Tekst is niet veranderd	Deze suggestie nemen we mee in het vervolproces.

4. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
	van meer schelpenfietspaden buiten het Natura 2000-gebied. Het fietst fijn en is spannender voor recreanten dan bestaande fietspaden.		

Zienswijze 5 door de Natuur en Vogelwacht

Zienswijze is ingediend namens de Natuur en Vogelwacht

5. Paragraaf			
Algemeen	De indiener vraagt ivm draagvlak om een populaire samenvatting in de vorm van een kleurrijk boekje. Aangehaakt bij H8. Verwijst ook naar boek 'de Kop van Schouwen-natuur in beweging' van Riet Pijnappels.	Tekst is niet veranderd. Er is een publieksversie.	Bedankt voor de suggestie voor het boek als mooie aanvulling bij het beheerplan. Daarnaast verwijzen we naar een publieksversie die te downloaden is en te vinden is onder: https://www.zeeland.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natura2000-beheerplan-kop-van-schouwen
	Verklikkerstrand: de indiener onderschrijft zienswijze van Duinbehoud. Voor bescherming met vrijwilligers is continuïteit geboden. De indiener wenst dat beheer en organisatie van het Verklikkerstrand wordt	Tekst mbt embryonale duinen is aangepast, ook op basis van andere zienswijzen.	Dit maakt geen deel uit van dit N2000-Beheerplan. Het voorstel vraagt nadere uitwerking en overleg met de huidige betrokken en beherende organisaties over de Voordelta en de Kop van Schouwen. Dit

5. Paragraaf			
	<p>gedaan door SBB, naast het Waterschap die het zeeuweringsbeheer doet.</p> <p>Vergelijkbaar met de situatie in het Zwin, de Verdrongen Zwarte Polder en Oranjezon in de Manteling.</p>		<p>is een mogelijk vervolproces tijdens de beheerplanperiode. Waar het gaat om de embryonale duinen is dit opgenomen als maatregel.</p>
2.6	<p>De indiener verzoekt om naast habitatype embryonale duinen te vermelden dat voor dit deel relevant is: de omvang, de geomorfologische dynamiek, grote aantallen hier rustende en fouragerende kustvogels, het broeden van bontbekplevier, kleine plevier, dwergstern en scholekster.</p>	Tekst overgenomen;	<p>Dit geeft een completer beeld van de voorkomende natuur en daarmee de behoefte aan beschermings- en beheermaatregelen.</p>
5.3.1	<p>De indiener constateert een spanningsveld tussen een natuurrijke kustzone en een toenemende concentratie van verblijfsrecreatieve bebouwing met verkeersstromen, lichtvervuiling en afname van rust en weidsheid. Voorgesteld wordt om op te nemen verwijzing naar het Kustpact (2017) en de Kustvisie (2018), waarbij de kustzone in het kader van het ruimtelijke orderingsbeleid van het rijk is</p>	Tekst is aangevuld.	<p>Verwijzing naar de Kustvisie in 5.3.1 is al opgenomen. Dit maakt zichtbaar dat elders bescherming van natuurwaarden ook geborgd zijn.</p>

5. Paragraaf			
	aangewezen als gebied van 'nationaal belang'.		
5.3. 6.2 6.3.5 6.4	<p>Onderzoek van de vereniging zelf toont toename van vakantiehuizen en chalets en van jaarrondverhuur.</p> <p>De indiener vraagt om op te nemen als negatieve factor de verstening van de binnenduinrandzone en de grote aantallen toeristen en waarbij sinds 4 jaar caravanparken en kleine hotels zijn omgevormd tot vakantiehuizenparken en grote hotels.</p> <p>Indiener geeft aan dat dit schade geeft aan de natuur door: meer rust- en natuurverstoring, meer stikstofdepositie, meer drainage dus verdroging, verlies duisternis en lichtverstoring, verlies van landschaps- en belevingswaarden. Dit maakt het behalen van de verplichte instandhoudingsdoelen moeizamer.</p>	Tekst is niet veranderd.	<p>De indiener geeft signalen die ook eerder bij klankbordgroep en inloopbijeenkomsten zijn gegeven.</p> <p>Recreatiedruk is een aandachtspunt. Hoe de effecten zijn van recreatie en de waterhuishouding op de natuurwaarden kan naar voren komen in het hydrologisch onderzoek, wat zich richt op verbetering van het watersysteem. In de maatregelentabel is onderzoek naar recreatie opgenomen alsmede hydrologisch onderzoek. We lopen niet vooruit op het onderzoek, maar het resultaat ervan kan bestaan uit aanbevelingen voor recreatief gebruik of verblijf binnen of buiten Natura 2000.</p>
H 5	Suggestie is om de indeling te veranderen en vakantieparken vanwege de jaarrond	Indeling is niet veranderd.	Maatregel omvat onderzoeken zoals hierboven vermeld. Bij het bekijken wat

5. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
	<p>'bewoning' en de infrastructuur onder bebouwing te scharen.</p> <p>Vraag over categorie-indeling voor 'Bebouwing', woningen, zwembaden, evenementengebouwen, wegen en straten, is in ieder geval de procedure voor een Wnb-vergunning stikstof noodzakelijk (natuurtoets of passende beoordeling). Categorieën in tabel 5.4 in het ontwerp-beheerplan zijn niet correct.</p> <p>Voor vakantiehuizen die de laatste jaren geplaatst zijn en nog gepland zijn is een vergunning in het kader van de Wnb noodzakelijk. In ieder geval wat betreft stikstofuitstoot en soms ook wat betreft andere N2000-doelen.</p>	<p>Deel tekst is veranderd. Indeling in categorieën is opnieuw bekeken, grotendeels gelijk gebleven.</p>	<p>haalbaar is in het onderzoek betrekken we de suggesties.</p> <p>Het gaat om nieuwbouw buiten Natura 2000.</p> <p>Voor nieuwbouw is WnB vergunning nodig.</p>
5.3.11	<p>Een aantal projectontwikkelaars hebben de verplichte procedures (WNB) uitgevoerd . Echter, er zijn er ook die dat vergeten zijn en dus illegaal gebouwd hebben.</p>	<p>Tekst is niet veranderd</p>	<p>Dit gaat om recreatieverblijven buiten het Natura 2000-Gebied. Handhaving van bouwactiviteiten ligt bij de Gemeente. We zullen de gemeente ook informeren over uw zienswijze.</p> <p>Hier gelden de wettelijke verplichtingen van de Wet Natuurbescherming.</p>

5. Paragraaf			
	<p>andere vergunningstrajecten ook niet nodig zijn.</p> <p>Handhaving tekst dient te worden aangevuld.</p>	<p>Maatregel verbeteren handhaving is in ontwerpplan opgenomen.</p>	
5.3.5	<p>(bij punt 8) Indiener</p> <p>-stelt dat verdroging natuur komt door de inrichting en gevoerd ontwateringsbeleid.</p> <p>-zet vraagtekens bij punt 5.3.5 waar staat: 'Er zijn sinds 2004 geen wijzigingen in de particuliere winningen in beeld. Winning is meld- en vergunningplichtig.'</p> <p>-onderschrijft de zienswijze van Natuurmonumenten mbt 'Hydrologische problemen en grondwateronttrekkingen'.</p>	<p>Onderzoek naar hydrologie is opgenomen als maatregel</p>	<p>In hydrologisch onderzoek gaat het er om hoe we het hydrologische systeem en daarmee het ecosysteem kunnen verbeteren.</p>
6.3.2	<p>Indiener vindt hydrologie onderzoek en urgent en vraagt om breder plan van aanpak waarin tevens cumulatieve effecten, vergunningen, toezicht en handhaving en waterbeheermaatregelen van het waterschap zijn opgenomen.</p>	<p>Tekst is aangevuld.</p> <p>Zie eerdere zienswijze punt 5.3.5.</p>	<p>Het hydrologisch onderzoek wordt nog uitgewerkt mbt waterbeheersing van zowel oppervlakte-waterbeheer als grondwaterbeheer. Verbeterde hydrologie kan het effect verkleinen van verzuring van de bodem, veroorzaakt door overbelasting met stikstof. Nieuwe onderkeldering is</p>

5. Paragraaf			
	<p>Indiener stelt dat onderkeldering van nieuwbouw negatieve effecten geven.</p>		<p>vanuit voorzorgbeginsel ongewenst. Bouwvoorschriften en Ruimtelijk Ordening kunnen structurele en voortdurende negatieve effecten op de waterhuishouding voorkomen.</p>
6.3.1	<p>Indiener vindt dat het stikstofherstelplan voor de Kop van Schouwen zoals dat door de Provincie is uitgewerkt voor het Programma Landelijk Gebied, onder punt 6.3.1. dient te worden vermeld in het N2000-beheerplan voor de Kop van Schouwen o.a. omdat het dient als basis voor het Wnb-vergunningenbeleid.</p>	<p>Tekst bevat verwijzing naar Zeeuws Gebiedsprogramma.</p>	<p>Het Concept Zeeuws Gebiedsprogramma is gedateerd in juli 2023. Er zijn hierin ook maatregelen voor verbetering van de VHR-waarden opgenomen. Het Natura 2000-Beheerplan bevat maatregelen in het gebied. Aanpak die buiten het Natura 2000-Gebied plaatsvindt staat in het Zeeuws Gebiedsprogramma. We volstaan daarom in het verwijzen naar waar dit herstelplan op internet vindbaar is. https://www.zeeland.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/aanpak-stikstof/zeeuwse-aanpak-stikstof</p>
Bijlage 1	<p>Hier wordt aangegeven dat 'de stikstofbijdrage relatief beperkt is. Het effect is er wel. Lokaal kan stikstofdepositie van een bron als een vakantiepark, zeker op locaties met een extra lage pH, een veel</p>	<p>In de tekst is stikstof</p>	<p>Het is bekend dat stikstof een factor is waar natuur last van heeft. Daarop wordt ingezet in het Zeeuws Gebiedsprogramma. Ook hier geldt de toets op externe werking. Als door de aanpassing van de bebouwing er</p>

5. Paragraaf			
	<p>groter negatief effect op de natuurwaarden hebben dan de gemiddelde 12 % van de vakantieparken. Door jaarrond bezetting wordt in de wintermaanden gestookt en zwembaden warm gehouden en is er extra verkeer.</p> <p>Indiener stelt dat er door alle recreatieparken die in het winterhalfjaar gebruikt worden een Wnb-vergunning-stikstof aangevraagd en verkregen dient te worden om in die periode te kunnen functioneren.</p>		<p>meer jaarrond recreatie mogelijk wordt en dit tot aantoonbaar meer uitstoot door verwarming en verkeer leidt, dan dient dat te worden meegenomen in de stikstof toets als onderdeel van de WnB vergunning die dan nodig is voordat de aanpassing aan de bebouwing kan worden doorgevoerd. Maatvoering is hier wel van belang. De aanpassing van één wooneenheid zal niet tot significante effecten leiden. De omvorming van een geheel park mogelijk wel.</p>
Bijlage 1	<p>Soaren Deze activiteit komt meer voor. Overeenkomstig het standpunt van Natuurmonumenten hierover kan deze relatief nieuwe ontwikkeling, die een grote vlucht zou kunnen nemen, niet zomaar onder bestaand gebruik gerangschikt worden.</p> <p>Voor deze activiteit moet, zoals aangegeven in de grote tabel in Bijlage 1 (pagina 238) een zonering ingesteld worden. Soaren kan dan alleen</p>		<p>Mogelijkheden voor zonering van recreatieve activiteiten en dus ook het soaren staan op als maatregel.</p> <p>Ook staat specifiek in het maatregelen tabel opgenomen om een traject in gang te zetten om effecten te bepalen en met</p>

5. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
	plaatsvinden bij duinovergang bij Westerschouwen.		betrokken partijen af te stemmen waar dit is toegestaan.

Zienswijze 6 door VVE de Duinpolder

Zienswijze is ingediend door VVE de Duinpolder

6. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
5.4	<p>De VVE stelt dat het bestaande recreatieve gebruik van de particuliere vakantieverblijven niet voorziet in significante negatieve effecten van de instandhoudingsdoelen van overige habitatype omdat de voorwaarde die genoemd is beperkt is tot H2130 B. De zienswijze betreft de recreatie-eenheden in de Duinpolder, onderdeel van het voormalige staats- of beschermd natuurmonument Kop van Schouwen I en II.</p> <p>De indiener is het niet eens met plaatsing van bestaande particuliere recreatie-eenheden in categorie 2 in de toetsing. Gesteld wordt dat er onvoldoende redenen zijn aangegeven in het plan waarom het binnen deze categorie</p>	<p>Tekst is aangepast. De tekst in het Ontwerpbeheerplan mbt beleid Duinpolder e.o. is veranderd.</p> <p>Maatregel opgenomen: Het proces in gang zetten om op een goede manier tot goede onderlinge afspraken te komen voor een voorzetting binnen de particuliere eenheden met</p>	<p>Tot de in 1978/79 aangewezen gronden als Beschermd Natuurmonument (in 1988 aangewezen als Staatsnatuurmonument, hierna aangewezen als Natura 2000-Gebied) behoorden de vele kleinere percelen die dus ruim voor de aanwijzing van het Natura 2000-Gebied daar een kampeermiddel hebben staan en recreatief in gebruik zijn. (Duinpolder, rond de Strandweg, Badweg en rond vliegveld Haamstede)</p>

6. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
	valt, met de conclusie dat het onder categorie 1 moet worden gebracht.	<p>kampeermiddelen van het huidig recreatief verblijf passend bij de vereiste van Natura 2000.</p> <p>De Provincie initieert dit in samenwerking met de Gemeente Schouwen-Duiveland om tot een goede oplossing te komen met de VVE en de particulieren.</p>	<p>Om recht te doen aan de zienswijze en de inhoud mbt Duinpolder e.o. te verbeteren gaan we opnemen een maatregel voor het in gang zetten van een proces. Hierbij gaat het om particuliere eenheden van particulieren met kampeermiddelen zonder voorzieningen. De uitwerking wordt toegevoegd als bijlage (eind 2024) als actualisatie, na het vaststellen van het Natura2000-Beheerplan in 2023.</p>
	De beleidsdoelstelling te streven naar beeindiging van recreatief gebruik aangaande de kampeermiddelen in Duinpolder roept vragen op.		<p>We zullen zoals hierboven is aangegeven als maatregel opnemen om een proces in gang te zetten om samen met de stakeholders en de Gemeente het beleid te bepalen.</p>
	De indiener vraagt om motivatie bij de stelling dat het binnen het ruimtelijk beleid van de provincie niet past om losse kampeermiddelen in een Natura 2000-gebied te hebben.	<p>De tekst wordt aangepast tot: Het is tot de afronding van het proces om te komen tot beleid zo dat voortzetting van het bestaande gebruik omwille van de rechtszekerheid van de eigenaren/gebruikers wordt gedoogd binnen de opgenomen</p>	<p>Het in gebruiknemen/plaatsen of veranderen van een kampeermiddel is vergunningplichtig binnen de Wet Natuurbescherming.</p>

6. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
		en vastgestelde begrenzingen van het gebouwde.	
	De indiener geeft aan dat planologisch met het bestemmingsplan 1990 het (algemene) overgangsrecht geldt.	Tekst is aangepast,	De tekst in het beheerplan zou niet strijdig moeten zijn met het overgangsrecht. De tekst is hierop bekeken en waar nodig aangepast.

Zienswijze 7 door Natuurmonumenten

Zienswijze is ingediend door Natuurmonumenten

7. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
4.2	Tabel 4.1 geeft voor H2120 een afname van 17,21 ha aan terwijl de NDA een afname van ruim 26 ha vermeld.	Tekst aangepast.	De afname van 17,2 volgt uit de achterliggende rapportage van de recente habitattypenkaart (van der Goes, 2022). Deze is leidend. Overigens zijn de oppervlakteverschillen voor specifiek H2120 deels te verklaren doordat de grens tussen de Natura 2000-gebieden Kop van Schouwen en Voordelta onvoldoende vastliggen (hier bevindt zich tevens het habitatype) en het

7. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
			dynamische karakter van het habitatype. In paragraaf 4.2.3 stond nog abusievelijk 26 ha vermeld. Dit is gecorrigeerd naar 17,2.
4.2	Verschillen in oppervlak tussen T0 en T1 zijn deels theoretisch en deels daadwerkelijk. Dit onderscheid wordt later in het beheerplan wel vermeld, maar nog niet in tabel 4.1 en 4.2 waardoor de ontwikkelingen niet eenduidig uit de tabel zijn op te maken.	Tekst is niet veranderd.	In de afzonderlijke bespreking van de habitatype in paragraaf 4.2 wordt afdoende duidelijk gemaakt hoe de oppervlakteverschillen te verklaren zijn. Dit valt in veel gevallen niet samen te vatten in deze tabel.

Zienswijze 8 door Stichting Ruiter-Men Vereniging

Zienswijze is ingediend door Stichting Ruiter- Men vereniging

8. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
5.3.1	"Er zijn meerdere activiteiten die onder deze subcategorie vallen. Er is een netwerk van fiets-, wandel- en ruiterspaden aanwezig en er is een mountainbikeparkoers aanwezig. Menpaden worden niet vermeld, deze zijn er wel.	Menpaden nu ook vermeld in tekst.	Tevens bij Figuur 5.1 nu de opmerking geplaatst dat de menpaden niet apart weergegeven zijn, evenals dat niet alle ruiterspaden zichtbaar zijn

8. Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
5.3.1	<p>“De ruiterspaden zijn tevens onverhard en bevinden zich door een groot deel van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen (niet toegankelijk in het voorjaar, 15 mei tot en met 15 juli, in verband met het broedseizoen).” Het gedeelte tussen haakjes is onjuist, er zijn op het eiland nergens ruiterspaden gesloten tijdens het broedseizoen. Hetzelfde geldt voor de menpaden.</p>	Tekst aangepast	Maatregel voor menselijke activiteiten is onderzoeken of zonerings (in het broedseizoen) nodig is.
5.3.10	<p>“Het beheer aan het mountainbikeparkoers en de recreatieve fiets-, wandel- en ruiterspaden bestaat uit het behouden van (de begaanbaarheid van) deze paden.”</p> <p>Ook hier ontbreken de menpaden, graag toevoegen</p>	Menpaden nu ook vermeld in de tekst.	
6.5/10	<p>“Randen binnen en buiten het Natura 2000- gebied aantrekkelijk inrichten: tbv Ruiters/ elektrische stepjes/ fietsers.”</p> <p>De stichting is op verzoek van de gemeente opgericht voor het beheer en onderhoud van veilige ruiters- en menpaden. En wil graag betrokken worden bij het aantrekkelijk inrichten van randen op/nabij ruiters- en menpaden.</p>	Tekst aangepast tot: randen buiten Natura 2000.	Betrokkenheid is gewenst. Toegevoegd dat hierbij input wordt gevraagd bij de betrokkenen, zoals de stichting Ruiters- en menvereniging.
Bijlage I	<p>“Fietsen, wandelen, paardrijden en mountainbiken”</p> <p>Graag hier ook het mennen bij vermelden.</p>	Tekst is toegevoegd	

Zienswijze 9 door Stichting Duinbehoud

Zienswijze is ingediend door Stichting Duinbehoud

9. Paragraaf	Samenvatting	Reactie
4.2.2	Teksten over de strandplevier in het beheerplan aanpassen aan de inhoud van de rapporten van Deltamilieuprojecten.	Tekst in deze paragraaf en de literatuurlijst zijn aangevuld met de aangereikte gegevens.

De zienswijze heeft wel geleid tot aanpassingen

Zienswijze 10 door Vliegclub Haamstede

Zienswijze is ingediend door Vliegclub Haamstede (VCH)

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
	Sinds 1931 is het gebied in gebruik als vliegveld. In 1956 is VCH opgericht en is vliegveld Haamstede in gebruik genomen als zweefvliegveld. Sindsdien is er gebruik. Volgens de visie van VCH valt het gebruik van het vliegveld onder bestaand gebruik, hetgeen betekent dat er geen voorwaarden gekoppeld kunnen worden aan dit gebruik.	Tekst is niet veranderd.	Zweefvliegveld is ingedeeld onder categorie 2. Bestaand gebruik met voorwaarden, want er gelden wel degelijk voorwaarden zoals de vliegzones en de hoogtes waarop

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
			gevlogen mag worden. Er geldt geen vergunningplicht.
	<p>VCH beheert zweefvliegveld Haamstede met in achtneming van de veiligheidsvoorschriften die gelden voor een zweefvliegveld. Ook houdt VCH rekening met het broedseizoen. VCH onderschrijft het beheerplan, dat verwijst naar nader overleg over de wijze van het beheren van het vliegveld. VCH vindt het noodzakelijk vindt dat zij de eindbeslissing kan maken over een bepaalde beheerstrategie en beheeractiviteiten zodat het zweefvliegen veilig kan. Daarbij wil VCH uiteraard overleggen hoe het huidige beheer op een manier kan worden uitgevoerd dat de instandhoudingsdoelstellingen sneller bereikt worden.</p>	Tekst is niet veranderd.	<p>Maatregel: Hier staat beschreven in het beheerplan dat we overleg hebben en dat we als maatregel onderzoeken hoe we een optimale situatie van beheer voor zowel de veiligheid als voor de instandhoudingsdoelen nastreven en welke oplossingen daar voor handen liggen.</p>
5.3.1	<p>De waterstand is te hoog om goed te kunnen zweefvliegen. Kan daar iets aan worden gedaan?</p>	Tekst is aangepast,	<p>Het beheerplan beschrijft dat voor de instandhoudingsdoelen onderzoek naar herstel van het hydrologisch systeem van belang is. Door extremen is er vooral in het voorjaar soms meer water maar er is jaarrond eerder sprake van verdroging waardoor de kwaliteit van de natuurdoelen achteruit gaat. De inzet in het Beheerplan op het verplichte natuurherstel kan inhouden dat de hydrologische situatie tot</p>

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
			<p>verdere vernatting leidt. Als dat zich aandient treden we daarover in overleg met de VCH. Het is interessant om te onderzoeken of de wens van het vliegveld van droge voeten en de wens van de natuurbeheerder om water langer vast te houden gecombineerd kunnen worden in één aanpak.</p>
5.3.1	<p>Het zweefvliegveld wordt niet ontwaterd. Onze vraag is of andere gebieden dan wel ontwaterd worden? Zo ja, waarom, en hoe verhoudt deze ontwatering per gebied zich dan tot de instandhoudingsdoelen (IHD)?</p>	<p>Antwoord op de vraag.</p>	<p>De grondwaterstand is voor meerdere habitattypen van belang. Mede vanwege veranderende weersomstandigheden is er hydrologisch systeemherstel nodig om de toenemende verdroging af te remmen. Het habitatype duingrasland, grijsduin is hier aanwezig en met name grijsduin heischraal heeft baat bij bodems die humeus en vochtig zijn. Er worden geen delen van het Natura 2000-gebied ontwaterd.</p>
5.3.7	<p>Hoe verhoudt de ambitie van het versterken van het verstuivingsproces zich tot de Instandhoudingsdoelen? Wordt er een nieuw instandhoudingsdoel gesteld?</p>	<p>Antwoord op de vraag.</p>	<p>Het versterken van het dynamisch proces door verstuiving is een maatregel om de doelen uit het aanwijzingsbesluit te bereiken. Het</p>

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
			<p>vergroten van de dynamiek is bedoeld om kalkrijk zand beter en verder in het gebied te verspreiden. Daarmee wordt vermesting en verzuring tegengaan, bedoeld om de kwaliteit van de natuurdoeltypen te verbeteren. Het gebied Kop van Schouwen is aangewezen als Natura 2000-gebied voor de bescherming van o.a. verschillende typen Grijze duinen. Hiervan is de kwaliteit achteruit gegaan. Er is dus geen sprake van nieuwe instandhoudingsdoelen.</p>
5.4.4	<p>Er zal in Q2 2024 een zonering worden ingevoerd. Maar het staat in de tabel huidig gebruik. Vraag is of er nu al zonering is, en zo ja welke en wijkt die dan af van het voorstel Q2?</p>	<p>Antwoord is dat hier het beschermen van het ravennest betreft.</p>	<p>De periode wordt aangepast: Zonering zal in onderling overleg in de loop van 2024 worden aangegeven, rekening houdend met het ravennest.</p>
6.4	<p>Citaat: "Processen met betrekking tot gebruik binnen en buiten het gebied. Natuurbeheer en onderhoud Zweefvliegveld. Onderzoeken of er een combinatie te vinden is tussen het beheer ten bate van de instandhoudingsdoelen Natura 2000 en het beheer ten bate van onderhoud (en veiligheid) van het zweefvliegveld." Hoe kunnen er nu nieuwe</p>	<p>Antwoord op de vraag.</p>	<p>Er zijn geen nieuwe instandhoudingsdoelen. Instandhoudingsdoelen gelden voor het hele Natura 2000-Gebied. Het is op basis van inzicht in het doelbereik (6.1) duidelijk dat voor Grijze duinen de instandhoudingsdoelen (kwaliteit) niet</p>

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
	maatregelen komen voor de IHD's als zweefvliegen er al was sinds 1960?		gehaald worden. Droogte speelt daar mee, want vochtige omstandigheden zijn voor duingrasland nodig. De maatregel is hier onderzoek (in onderlinge overeenstemming) naar de mogelijkheid om beheer te optimaliseren.
6.5	Nesten mogen niet opzettelijk vernield of beschadigd worden. Hier wordt ook gesproken over verschuiving van de route zweefvliegveld. Hoe ziet dat eruit?	Antwoord op de vraag.	Bij overleg is afgesproken de route (zo mogelijk tijdelijk) aan te passen om de raaf die daar nestelt te beschermen (Soortenbescherming). Dit zal worden afgestemd met de beheerder.
Bijlage 1	Zweefvliegveld. Er staat dat silhouetwerking een relatief laag risico op verstoring geeft en ook dat zweefvliegen een minder voorspelbare bron van verstoring vormt dan wandelen. Wat wordt bedoeld?	Antwoord op de vraag.	Voor soorten die in het gebied voorkomen is niet vooraf de vlucht van het vliegtuig in te schatten. Een wandelaar volgt een pad.
Bijlage 1 (blz 234)	H2130A Grijze Duinen. Doel is uitbreiding oppervlak. Waarom dit doel? De IHD's zijn in principe voldoende.	Tekst verandert niet.	Het instandhoudingsdoel voor grijze duinen is uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit (zie tabel 2,2)
Bijlage 1 (blz 235)	Hier wordt geschreven dat zweefvliegen weer wel verstoring oplevert (net als op p238) en op p219 nou weer niet. Wat is het nu? Er zijn voldoende onderzoeken, bijvoorbeeld onderzoek van bureau Waardenburg uit 2006 of 2009 en van	Tekst is aangepast.	Terecht punt, verwijzing op deze pagina is weggehaald.

10. Paragraaf	Samenvatting	verwerkt	toelichting
	Van der Goes uit 2009, dat zweefvliegen geen negatieve effecten heeft.		
Bijlage 1 (blz 238)	Zweefvliegen wordt hier bij strand ingedeeld, maar op p137 bij sport/recreatie. Het zou bij sport/recreatie moeten want het starten en landen met zweefvliegtuigen vindt sowieso niet op het strand plaats.		Terecht punt,

Zienswijze 11 door Vogelbescherming

Zienswijze is ingediend door Vogelbescherming

11. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
4.2.2	Tekstverbeteringen en aanvullende gegevens over de getroffen maatregelen voor de strandplevier, het broedsucces succes en de positieve relatie hiertussen zijn door de Vogelbescherming aangereikt.	Tekst in deze paragraaf en de literatuurlijst zijn aangevuld met de aangereikte gegevens en verbeteringen.	Deze input is een aanvulling en werkt verduidelijkend.
6.3.5	Recreatie: "Handhaven van de bestaande zonering en bepalingen (aangelijnde honden bv) kan verder helpen om de kwetsbare natuur beter te beschermen." Wordt hier met "handhaven" bedoeld op het <i>continueren van de bestaande zonering</i> en bepalingen of op	De eerdere tekst leidde inderdaad tot verwarring. De tekst is aangepast.	Zie tekst en maatregelen in het beheerplan. Zonering is met borden aangegeven, waarop staat op de paden blijven of met borden niet betreden Tevens is aangegeven dat in het seizoen zonering nodig is voor de

11. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	handhavend optreden? Is er zonerings- en bepalingen worden hier precies bedoeld? Maatregelen met bordjes verboden toegang.		strandplevier met daarbij behorende bescherming
Bijlage 1	In bijlage 1 Toetsing huidig gebruik staat op pag. 217: "Significant negatieve effecten voor embryonale duinen (via betreding en verstoring van de typische soort strandplevier) kunnen worden voorkomen door het instellen van een zonerings- (TBB) op locaties waar embryonale duinen aanwezig zijn (Verklikkerstrand). Hiermee wordt voorkomen dat jonge duinen worden betreden en dan met name de locaties waar strandplevier broedt. Veelvuldig toezicht en handhaving is noodzakelijk om te zorgen dat men zich aan de zonerings- houdt."	Tekst is aangepast. Alinea is uitgebreid met de verwijzing naar de inspanningen van vrijwilligers en invoering van afzettingen, het succes wat hiermee behaald wordt en de onzekerheid over bescherming in de toekomst.	Maatregel is om de strandplevier te beschermen. Huidige maatregelen aangezien zijn gestoeld op tijdelijke projectfinanciering. Zonerings- voorstrandplevier is met name in broedseizoen. Een TBB gebied instellen Is niet de bevoegdheid van de Provincie maar die van de Minister van LNV.
5.3.1	Op enkele plekken wekt de formulering verwarring tot welk Natura 2000-gebied het Verklikkerstrand behoort. Zo staat op pag. 141 "Met uitzondering van het Verklikkerstrand, behoort het strand tot de zeereep bij het Natura 2000-gebied Voordelta" en op pag. 217 "Het Verklikkerstrand maakt als enige strand deel uit van het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen, de overige stranden behoren tot het Natura 2000-gebied Voordelta". Het kaartje met bijschrift op pag. 11 maakt duidelijk dat een klein deel van het Verklikkerstrand tot de Kop van Schouwen behoort en het	Tekst aangepast	Aandachtspunt is dat embryonale duinen van de Kop overgaan in de Voordelta. Deze Natura 2000-Gebieden grenzen aan elkaar Aangegeven waar zuidelijke deel van het Verklikkersstrand tot het Natura 2000-gebied Kop van Schouwen behoort.

11. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	grootste deel tot de Voordelta. Het zou verhelderend zijn als ook elders in het beheerplan vermeld wordt dat een deel van het Verklikkerstrand behoort tot Natura 2000-gebied Kop van Schouwen.		

Zienswijze 12 door ZLTO Agrarisch Schouwen-Duiveland

Zienswijze is ingediend door de ZLTO Agrarisch Schouwen-Duiveland

12. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
T0 kaart blz 65	<p>Waarom een T0 kaart van 2008-2010 ipv van bij de aanwijzing in 2004?</p> <p>Waarom is de huidige karteringskaart T1 niet eenduidig vergelijkbaar met de T0 kaart?</p>	<p>Tekst is niet aangepast.</p> <p>Tekst is niet aangepast.</p>	<p>De T0-kaart is niet van 2004, omdat er van dat jaar geen vegetatiegegevens beschikbaar zijn. Daarom is de kaart gebaseerd op monitoringsgegevens die verzameld zijn zo dicht mogelijk op 2004, wat neerkwam op 2008-2010.</p> <p>Nadien is nog meer gedetailleerde data verzameld, waardoor de T1-kaart ook gedetailleerder is. Verschillend detailniveau maakt eenduidig vergelijken van de twee kaarten lastiger, maar het</p>

12. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
			voordeel van meer detailniveau is dat het een betere benadering geeft van de werkelijke situatie in het veld. De volgende habitatypekaart zal bovendien makkelijker te vergelijken zijn, omdat die goed op eenzelfde manier opgesteld kan worden als de T1-kaart.
4.2.1	Indiener vraagt of het kan -omdat Embryonale Duinen en bij Witte Duinen in slechts enkele gevallen de KDW niet wordt gehaald- om stikstof als knelpunt te schrappen.	Tekst is niet aangepast	Stikstof wordt als knelpunt aangegeven als in (een deel) van het habitatype de KDW wordt overschreden. Zolang hier sprake van is binnen de habitatypen Embryonale duinen en Witte duinen op de Kop van Schouwen zal dit dus als knelpunt worden aangedragen.
2.7	Stikstof en grijze duinen en andere habitatypen. Klopt het dat stikstof voor de realisatie van Grijze duinen een minder bepalende factor is?	Tekst is aangepast. Uitleg stikstof is verduidelijkt.	Nee, integendeel. Stikstof zorgt zowel voor vermesting (toevoer van te veel nutriënten) als verzuring in dit habitatype. Gevolgen hiervan zijn onder andere: verruiging van de graslanden (waardoor zeer intensief beheer nodig is), afname doelsoorten flora en fauna.
4.2.1	Indiener heeft een vraag over de KDW. Het areaal Duin met struikheide is toegenomen en de kwaliteit gaat niet achteruit, terwijl de KDW wordt overschreden. Klopt het	Vraag is hiernaast beantwoord. Tekst is niet aangepast	In het beheerplan is voor alle typen op eenzelfde manier aangegeven in hoeverre er sprake is van overschrijding

12. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	dat de KDW hier een minder prominente rol speelt dan wordt gesuggereerd?		van KDW. Bij dit type is er sprake van overschrijding KDW.
H4	De indiener constateert dat bij het overgrote deel van de habitattypen Duinbossen en Vochtige Duinvalleien het vegetatietype van goede kwaliteit is en stelt de vraag omdat er slechts in een deel de KDW wordt overschreden. Hoe groot is het stikstofprobleem nu werkelijk?	Verduidelijkend antwoord hier naast,	Stikstof speelt in zowel de Duinbossen als in de Vochtige duinvalleien een rol. In de duinbossen ontbreken veel doelsoorten en zijn stikstof-minnende ruigtevegetaties met braam en brandnetel vaak erg dominant. De valleien zijn in het verleden sterk verruigd geraakt, waardoor veel maatregelen getroffen moesten worden om de voedselrijke laag af te voeren. De mate van invloed van stikstof hangt daarbij altijd wel samen met andere factoren, zoals buffercapaciteit bodem en vocht, en verschilt daardoor ook per locatie op de Kop van Schouwen. In de duinbossen vormt verdroging bijvoorbeeld een groot probleem, waardoor ze vatbaarder zijn voor verzuring van de bodem, wat versterkt wordt door stikstofdepositie.

12. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
4.2.10	De indiener vraagt om Blauw Grasland als habitatype te schrappen van de lijst.	Tekst is niet veranderd	Het habitatype Blauwgrasland komt voor in het gebied op een kenmerkende manier, zoals die zich voordoet in de duinen in de Kop van Schouwen. De Provincie is niet bevoegd tot het schrappen van instandhoudingsdoelen als onderdeel van de aangewezen habitattypen. Dit is de verantwoordelijkheid van LNV.
	<p>Toetsen huidig gebruik en landbouw: bemesten en beweiden.</p> <p>De Raad van Staten heeft in uitspraken aangegeven dat bemesten en beweiden op agrarische percelen vergunningsvrij is als aangetoond dat bestemming ten tijde van aanwijzing agrarische bestemming was. Terecht dat beweiden en bemesten vergunningsvrij zijn.</p>	Tekst is niet veranderd	We nemen dit ter kennisgeving aan.
	De indiener stelt voor om als bijlage aan het beheerplan toe te voegen een planologische kaart met agrarische bestemmingen uit 2004 zodat iedere agrariër dat kan gebruiken.	Tekst is niet veranderd	Zo'n kaart is niet van toepassing bij het beheerplan, omdat er in het Natura 2000-Gebied geen agrarische activiteiten zijn.
	Beperkingen op grondwatergebruik heeft consequenties voor agrarische bedrijven. Als daar beperkingen op komen	Tekst is aangepast.	Het beheerplan geeft aan als maatregel hydrologisch onderzoek en beschrijft

12. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	vanuit dit beheerplan kan er sprake zijn van ingrijpen op bestaand gebruik.		geen beperkingen op grondwatergebruik door agrariërs.

Zienswijze 13 door ZMF

Zienswijze is ingediend door ZMF

13. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	Toelichting
Algemeen	<p>Indiener constateert dat hoge stikstofdepositie, de zuurgraad van de bodem, de lage waterstand in de valleien, de hoge begrazingsdruk, dominantie van verschillende invasieve exoten, verstoring door menselijk gebruik en een beperkte ruimte voor natuurlijke uitbreiding.</p> <p>Natuur en biodiversiteit staan niet alleen onder druk in de Kop van Schouwen.</p> <p>Indiener vraagt de Provincie een strategie te ontwikkelen op biodiversiteit bijvoorbeeld met een Biodiversiteitsagenda Zeeland, omdat verwacht wordt dat de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-Gebieden niet gehaald worden. Onderstrepen het belang van het Natura</p>	<p>Tekst niet aangepast</p> <p>Zorg wordt gedeeld. Tekst niet aangepast.</p>	<p>Het Zeeuws Gebiedsprogramma is bedoeld om ook processen buiten het Natura 2000-Gebied tot stand te brengen.</p> <p>Het Natura 2000-Beheerplan dat hier voorligt betreft de Kop van Schouwen. Daarnaast is er het Zeeuws Gebiedsprogramma bedoeld om de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen en door het maatregelen-</p>

13. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	Toelichting
	2000-Beheerplan, maar alleen een Ontwerp-beheerplan is onvoldoende. Het is hard nodig dat er meer gebeurt om de achteruitgang van de natuur en de biodiversiteit aan te pakken. "We gaan graag in gesprek over een doeltreffende aanpak."		<p>pakket invulling te geven aan doelrealisatie van de VHR waarden.</p> <p>We zien uw vraag om een strategie en biodiversiteitsagenda. Dit gaat verder dan het Natura2000-Beheerplan.</p>

Zienswijze 14 door Stichting Natuurbescherming Kop van Schouwen en Zeeperand

Zienswijze is ingediend door Stichting Natuurbescherming Kop van Schouwen en Zeeperand,

14. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
algemeen	Nav het fietspad wat is aangelegd naast een oud wandelpad tussen de Moolweg en de Adriaan van der Weijdeweg vanuit de visie: 'Habitats zijn niet alleen vegetatietypes maar ook van belang voor dieren en habitats bestaan niet uit een of twee speciale soorten.' Verzoek tot extra monitoring mbt significante invloeden van recreatie, nu er zoveel meer wordt gerecreëerd dan verwacht.	Monitoringsonderzoek is onderdeel.	Een al opgenomen maatregel is monitoringsonderzoek recreatie. Dit wordt in gang gezet.
Bijlage 1 i	Toetsing gebruik. Het beheerplan refereert aan onderzoek van Krijgsveld et al, 2013 dat er min of meer van uitging dat fietsers minder verstorend zijn dan wandelaars omdat ze minder geluid zouden maken (praten). Uit nieuw onderzoek	Monitoringsonderzoek omvat ook onderzoek naar aantallen.	Relevante informatie.

14. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	van Krijgsveld et al, 2022 , vrij gepubliceerd door de Vogelbescherming ¹ , blijkt nu dat juist de <i>aantallen</i> recreanten verstorend zijn.		
Bijlage 1 i	Het gebruik van elektrische fietsen in het Natura 2000 gebied in het broedseizoen moet niet meer worden toegestaan, vanwege de afname van vogels zoals de tapuit en de slechte staat van instandhouding door aangetoonde invloed van grote aantallen recreanten. Er zijn genoeg andere mooie fietsroutes.	Monitoringsonderzoek kan inzicht geven.	We hebben effecten hiervan op instandhoudingsdoelen niet gemonitord. Na onderzoek valt iets te zeggen over aantallen en de behoefte aan eventuele aanpassingen zoals zonering.
algemeen	De indiener vraagt om op te nemen in het beheerplan dat via bebording wordt aangegeven dat het betreffende wandel/fietspad tussen de Moolweg- Adriaan van der Weijdeweg in Natura2000 gebied ligt. Ook, dat het een duisternis gebied is en daarom niet toegankelijk na zonsondergang en vóór zonsopgang.	Voorlichting is een van de maatregelen..	Kennis over de waarde en natuurdoelen van het gebied is onderdeel van maatregel voorlichting. We betrekken de suggestie.
	Indiener geeft aan dat er veel gerookt wordt in de duinen en vraagt om op te nemen dat bebording die aandacht vraagt voor brandgevaar een verplichting is voor de gemeente Schouwen -Duiveland overal rond Natura2000.	Maatregel is brandpreventieplan	We betrekken de suggesties.
5.3.10	Vraag om werkzaamheden te begrenzen die hier zijn omschreven als 'het begaanbaar houden van paden'. Dit betreft nu meer dan begaanbaar houden:	Tekst aangepast.	Onderhoud en beheer zijn onderdeel van het beheerplan

¹ Krijgsveld et al, *Vogelbescherming*, 2022. <https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/verstoring-van-vogels-door-recreatie>, toegang 8 mei 2023.

14. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	<p>herhaald bladrij maken met gemotoriseerd verkeer terwijl dat niet vergund is. Ook werd dit pad gewalst, geborsteld en geveegd, alles binnen een tijd van drie maanden. Gemotoriseerd verkeer is geen bestaand gebruik en niet vergund. Ook het schoonmaken van het pad is geen bestaand gebruik. Bestaand gebruik beperkte zich tot 2022 tot het vernieuwen van een schelpenlaag. Al het schoonmaken en langsrijden van auto's, ook in het broedseizoen, kan leiden tot significante verstoring en moet dan ook gemonitord worden.</p>		<p>Goed om deze aspecten bij beheer te bespreken om gemotoriseerd verkeer hier tot het uiterste te beperken.</p>
5.3.4	<p>We vragen om beperking van gemotoriseerd verkeer in het algemeen op het pad.</p>	<p>Tekst verwerkt. Er is in het beheerplan aandacht voor gebruik door gemotoriseerd verkeer.</p>	<p>Fietspaden zijn toegankelijk voor verkeer wat op een fietspad is toegestaan. Dat is vermeld in het beheerplan. Hier kan ook op worden gehandhaafd.</p>
5.3.4. en 7.2.4.	<p>Wij vragen extra aandacht voor de effecten van elektrisch fietsen en scooteren in Natura 2000. Elektrisch fietsen is zeker geen bestand gebruik en de snelheid en frequentie van fietsers door Natura 2000 is enorm toegenomen.</p>	<p>Tekst is niet aangepast.</p>	<p>Er is in het beheerplan aandacht voor gebruik door elektrische vervoersmiddelen en voor monitoring van het gebruik</p>
7.2.4.	<p>Wij verzoeken te laten opnemen in dit beheerplan dat dit pad- met in de berm en omringende bomen beschermde soorten die ook bijdragen aan de habitat- extra te monitoren met betrekking tot significante invloeden van recreatie nu er zoveel meer wordt gecreëerd dan verwacht.</p>	<p>Monitoring van habitat en soorten vindt plaats volgens het Provinciale monitoringsplan.</p>	<p>Onder het hoofdstuk monitoring is het volgende toegevoegd: Monitoren van gebruik van</p>

14. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
			fietspad tussen Moolweg en de Adriaan van der Weijdeweg,
6.5	Gezien de afname van soorten en de slechte staat van instandhouding van het gebied is onze zienswijze dat gebruik van elektrische fietsen in het Natura 2000 gebied in het broedseizoen niet meer moet worden toegestaan waardoor er veel minder gefietst zal worden op paden met hoogteverschillen.	Niet overgenomen	Monitoringsonderzoek gebruik wordt uitgevoerd en zal inzicht en aanbevelingen geven. Zoning broedseizoen is aandachtspunt. Zoneringsplan staat als maatregel opgenomen.
8.1	Wij vragen u in dit beheerplan op te nemen dat bebording zal aangeven dat het betreffende wandel/fietspad tussen de Moolweg- Adriaan van der Weijdeweg in Natura2000 gebied ligt.	Strekking overgenomen.	Niet specifiek voor deze weg overgenomen. Er staat algemeen deel in over voorlichting en handhaving in het Natura 2000 -gebied.
8.2	Wij vragen aandacht om in dit beheerplan op te nemen dat bebording die aandacht vraagt voor brandgevaar en een verplichting is voor de gemeente Schouwen –Duiveland overal rond Natura2000. Het is verbazend hoeveel er gerookt wordt in de duinen.	Brandrisico staat in beheerplan	Communicatie over brandrisico krijgt extra aandacht. In samenwerking met de gemeente wordt de wijze waarop de communicatie gaat plaatsvinden nader uitgewerkt.

Zienswijze 15 door burger

Zienswijze is ingediend door geïnteresseerde burger

15. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
Algemeen	<p>Het beheerplan bevat veel beschrijvende informatie. Voor beheerders en bestuurders lastig om tot de kern van het hoe te komen.</p> <p>Op de klankbordgroepbijeenkomsten is een te beknopt overzicht aan informatie gegeven waardoor aanvullende adviezen en/of commentaar niet gegeven kon worden.</p> <p>6 weken is kort voor zo'n omvangrijk plan.</p> <p>De doelstelling is dat er noodzakelijke maatregelen zijn maar het plan omvat nog te nemen beslissingen, uit te voeren onderzoeken, afwachten op nader advies.</p> <p>Er staat terecht dat stikstofdepositie een negatieve impact heeft op het gebied. Wat de bron ervan is, is onduidelijk.</p>	<p>Tekst niet aangepast.</p> <p>Tekst niet aangepast.</p> <p>Tekst niet aangepast.</p> <p>Tekst is aangepast.</p> <p>Tekst niet aangepast.</p>	<p>Het Natura 2000-Beheerplan omvat meer dan beheer namelijk ook inhoud en informatie mbt tot het hele gebied.</p> <p>Hiernaast bestaat er ook een Natuurbeheerplan van het gebied. Voor beknopt overzicht is er de publieksversie van het Natura 2000-Gebied.</p> <p>Bedankt voor feedback. De klankbordgroepbijeenkomsten waren ook bedoeld om informatie op te halen. Via het Webinar voorafgaand is meer informatie gegeven.</p> <p>We hebben hiervoor de wettelijke termijn van de AwB gevolgd en deze is 6 weken.</p> <p>Maatregelen omvatten ook nader onderzoek en het ingang zetten van processen. Dit is verder uitgewerkt.</p> <p>Hiernaast is er ook het Zeeuws Gebiedsprogramma wat zicht geeft op</p>

15. Paragraaf	Samenvatting	verwerking	toelichting
	Recreatie komt voor als versturende factor met aanzet om dat in te dammen. e recreatiesector is de economische motor van het gebied en dus van levensbelang voor vele inwoners.	Tekst recreatie is aangepast.	bronnen en gebiedsprocessen tbv de omgeving van Natura 2000. We nemen de opmerking ter harte en hebben de tekst aangepast. We zien dat meerdere factoren invloed hebben op de instandhoudingsdoelen en richten ons op onderzoek om te weten wat de invloed van recreatie is.

Zienswijze 16 door particuliere eigenaar

Zienswijze is ingediend door particuliere eigenaar.

Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
Bij 3.1.2	bij schonen en baggeren van watergang zou iets moeten veranderen. Volgens het keur moeten particulieren het slib ontvangen, maar dit zou anders moeten in een gebied waar stikstof een probleem is en habitattypen beschermd moeten worden	Tekst is niet veranderd.	Goed punt. Komende beheerplanperiode gaan we na of dit klopt. De vraag is of het slib ontvangen binnen Natura 2000 een andere werkwijze vraagt of dat deze veranderen bijvoorbeeld zodat het slib afgevoerd kan worden.
3.3	Hier wordt gesproken over grenspalen tussen de Oosteren en de Westerenban. Waar staan die grenspalen dan?	Tekst is niet veranderd.	Navraag gedaan bij de Stichting Landschapsbeheer waarvoor vrijwilligers de grenspalen inventariseren

Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
			Gegevens over grenspalen zijn te vinden op https://kaarten.zeeland.nl/map/cultuurhistorie
3.3	Onbekend wat MIP is	Tekst is toegevoegd	Deze letters staan voor Monumenten inventarisatie project. We passen dat aan.
	Klopt het dat het wind-bemalingsmolentje het Bosman-molentje is?	Tekst is veranderd.	We voegen tekst toe over het bemalingsmolentje van het type Bosman-molentje, een wind molentje dat het waterpeil automatisch kan regelen, met een beperkte opvoerhoogte, voor een klein gebied. Indien volledig uitgerust worden de windvaneen ingesteld door een drijver op het water waardoor automatisch bemalen wordt. In de wind gedraaid met hoog waterpeil en uit de wind gedraaid bij laag ingesteld peil. De vraag is in hoeverre dit molentje daaraan (nog) voldoet.
3.4.1	Over vroongronden wordt geschreven dat er op een meter of 2,3 diep kalkhoudend materiaal in de bodem zit. De diepste valleien krijgen toestroom van grondwater dat in contact staat met deze kalkrijke lagen. De vraag is hoe wordt dit gemeten?	Tekst aangevuld.	De grondwaterstromingspatronen zijn gebaseerd op grondwatermeetpunten en geohydrologische karakteristieken van de ondergrond.
3.5.2	In 3.5.2 Hydrologisch systeem staat iets over kleilagen en dat deze lagen niet onder de gehele kop van Schouwen voorkomen. Kunnen we inzicht krijgen in waar wel, waar niet?	Kaart toegevoegd.	In de rapporten modelonderzoek Kop van Schouwen IWACO staan kaartjes met geologische schematisatie: daarbij zijn er kaartjes met ruimtelijk verspreiding van de lagen/formaties uit de geologie.
Fig 3.18	In figuur 3.18 staat een negatieve onttrekking: wat betekent dit?	Tekst aangevuld ter verduidelijking.	In 2012 is in dat jaar de infiltratiehoeveelheid meer geweest dan de totale onttrekking van zowel de diepe als ondiepe winningen. Navraag bij Evides naar de registraties heeft dit bevestigd.

Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
H4.2.8, tabel 4.2.3	Hoe is de kritische depositiewaarde van vochtige duinbossen bepaald?	Tekst niet veranderd.	Via Aerius model.
4.3.1 gebied	Zijn er gegevens van de nauwe korfslak van na 2020?	Tekst aangevuld.	In 2023 is een rapport door stichting Bargerveen verschenen. Dit bevat verspreiding, trends en ecologie van de nauwe korfslak in Zeeland. Dit is uitgangspunt voor de verbetering van de Instandhoudingsdoelen.
4.3.3	Fig 4.2.4. waar de groenknolorchis voorkomt daar staat ook bordje FKK gebied. Kan dat wel samengaan?	Tekst niet veranderd.	Komende beheerplanperiode wordt als maatregel onderzoek gedaan naar recreatieve activiteiten en gekeken of er zoning en bebording nodig is.
5.3.1	Fig 5.5 Op het huidige kaartje ontbreken fiets en ruiterspaden en wandelpaden door bos en bij Ruitenberg ontbreken .	Tekst is verduidelijkt	Voor actuele situatie van ruiter en menukaarten verwijzen we naar websites zoals die van ruiterenmennen.nl
5.3.1	Fig 5.6 Soaren gebeurt ook op meer plekken dan op het kaartje staat aangegeven	Tekst veranderd	Komende periode wordt gekeken of nadere zoning of handhaving nodig is. We betrekken hierbij de vereniging van Soaren.
5.3.5	Waterwinning. Tekst: "de winning blijft hiermee altijd onder het jaarlijks neerslagoverschot. De vraag hierbij is of er altijd een neerslagoverschot is?"	Tekst is niet veranderd.	Er wordt nagenoeg evenveel water onttrokken als er geïnfilterd wordt. Particuliere winningen staan ver (buiten het intrekgebied) van de drinkwaterwinning.
	Vraag over recht op jacht via eendekooi	Tekst is gewijzigd.	Het Natura 2000-beheerplan gaat in op de gebiedsbescherming. Hierbij gaat het om effecten van deze activiteit (jacht via eendekooi) op aangewezen natuurwaarden. Ook al is een eendekooi een wettelijk toegestaan middel voor de jacht, er gelden de regels vanuit de Wet natuurbescherming (Hoofdstuk 2), waar het gaat om soortenbescherming en jacht. De vraag is dus vooral of het gebruik van de eendekooi voor de jacht vergunningvrij kan plaatsvinden (bijvoorbeeld

Paragraaf	Samenvatting	Verwerkt	Toelichting
			omdat het bestaand gebruik is). Het gaat er dus niet om of men recht heeft om eenden te bejagen met behulp van de eendenkooi.
5.3.10	Beach cleaner wordt nauwelijks gebruikt. Vrijwilligers van o.a. de Bende van het strand maken handmatig het strand schoon	Tekst is veranderd	Top dat vrijwilligers dit schoonhouden.
6.2	Onder punt cultuurhistorische hoedanigheid ontbreekt bescherming o.a van eendekooi	Tekst wordt aangepast.	Behoud cultuurhistorische elementen, bescherming van de natuurdoelen en de natuur.
6.3.5	Waar het gaat over het alert zijn op verstoring in de embryonale duinen is het nodig te weten dat er vaak badgasten liggen.	Tekst	Ter kennisgeving.
Tabel 6.5	Aanpassingen voor aantrekkelijker maken voor recreatie gaat over binnen en buiten, maar het zou moeten gaan om buiten het gebied		Tekst wordt aangepast
Bijlage 1	Kopje strand. Op het Verklikkerstrand is er naast gebruikelijke recreatie, zoals wandelen en zonnen ook sprake van mountainbiken, soaren en stuntvliegen. Dit wordt niet genoemd. Er staat dat betreding van de duinen beperkt is, Echter wordt er constant geklommen in de embyonale duinen.		Een maatregel is monitoring.
Bijlage	Stuntvliegeren: Hier zou kitesurfen aan toegevoegd moeten worden. Er wordt vooral ge-kitesurfed.	Tekst is aangepast	Kitesurfen is vooral nabij andere Deltwateren toegenomen,
Bijlage	Bebouwing: "aanwezigheid bebouwing en gebruik leidt niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Niet mee eens: Diverse muziekavonden van campings leiden tot geluidsoverlast:	Tekst niet veranderd	Of het geluid bijdraagt tot verstoring en de grens overschrijdt van wat is toegestaan in het stilte gebied is meetbaar na melding.

